

Kr. i slob. grad Belovar.

Belovar, glavno mjesto županije belovarske, kraljevski je i slobodan grad. Prostire se pravcem sjevero-iztočnim te jugo-zapadnim na nizku dugoljastu hrbtu, koji no se na daleko i poširoko pruža rečenim gore smjerom. Kao što je sva okolica više manje valovito obrežje, tako naročito predjel bliže Belovara a tik grada s jedne i s druge strane nalaziš dva usporedna duga dolca, korita dvijuh potoka, koji natapaju zelene livade. Najljepši vidik uživaš sa briežuljka nad selcem Mlinovcem uz potok Belovacku odakle nam je sličica nacrtana, pa odkuda ti se na oko daju ne samo grad, nego i Kalnik, Ivanjčica, Zagrebačka gora, Garjevica, Daruvarska planina, Bilo-gora pače dalekozorom i Plešivica nad Jaskom i Samoborom.

Ako i nije vidik na okolicu krasan, kako ih dosta ima u našoj domovini, nu ipak je ugodan već s toga što svagdje naokolo zoriš šumovite, zelene briežuljke, čega u ravnici uživati ne možeš. U blizini iztiču se liepim položajem Sv. Ivan-Žabno, Kapela, Štefanje, Narta a bielutaju se odasvud na tom zelenom obzorju tornjevi manjih mjesta. Belovar je posve pravilno gradjeno mjesto sa ravnimi okomice križajućimi se ulicami, kojih je na broju 32. Najljepše su sgrade mnogobrojne vojničke, one financijalnoga i zemaljskoga erara pa neke privatne. Belovar je sielo podžupanije, popunitbeno mjesto 16. pješačke pukovnije sa štopom; ovdje jest sudb. stol, kot. sud, realna gimnazija, pučka dječjačka i djevojačka, pravoslavna učiona i škola izraelitska. Nadzorništvo pučkih učiona; šumarski su ovdje uredi imovnih občina: gjurgjevačke i križevačke, obća javna i bolnica vojnička, bio do 1. srpnja 1885. kr. šumski ured, porezni ured i. t. d. Stanovništvo pripada katol. vjeroispovjesti brojem od 2728 duša; grčko-iztočnih ima 244 a izraelićana 127, dakle svega broji grad 3099 ljudi bez vojnika. Ovih je, prem se broj naravno uvijek mienja, obično po prilici 150 husara, 50 domobranaca a 660 pješaka 16. pukovnije. Razmjerno mnogobrojno ovo pučanstvo stanuje u 330 privatnih i zemaljsko erarnih te u 74 kućah što vojnoga što domobranskoga erara. Kuće imadu mnogo vrtova unutar a mnogo njih i velikih izvan grada. Svaka vjeroispoviest ima svoju crkvu, izraelićani hram a osim toga nalazi se u liepom katoličkom groblju crkvica i u gradu kapelica

Sv. Florijana. U vjerskih stvarih vlada medju gradjanstvom od vajkada liepa sloga i hvalevriedno medjusobno štovanje crkvenih obreda, što je zaista dobar znak te se počitanjem spomenuti mora. Broji stanovništvo 254 zanatlija, 18 trgovina, nešto osebniaka, velik broj činovnika i umirovljenika. Kao što i drugi gradovi domovine, koji teže za napredkom, postoji u Belovaru pjevačko društvo, koje da nam goji glasbu i njeguje hrvatsku pjesmu a uza nj i društvo dobrovoljnih vatrogasaca, blagodat, koju dovoljno ocieniti nikada ne možeš. Mjesto je obzirom na vojničtvo prema veličini dosta živo. Riesi ga velik i liep trg, što ga u novije vrieme ukusno uredjuju. U pol trga gdje bijaše jošte godine 1840. osam stupova nosilo okrugao krov i pod njim se nalazio zdenac na kotač, vidiš sada liep nov zdenac a da nerazkomadaju 4 državne ceste liep taj prostor na četiri česti, dao bi se trg urediti poput najkrasnijega perivoja.

Ime je Belovar bilo više put predmetom iztraživanja. Ne ćemo ovdje o stvari učeno razpravljati, nego reći, pošto će svakoga zanimati u kratko samo nekoliko besjeda. Stariji držahu, da je ime sastavina latinske „bellum“ to jest: *rat* i magjarske „vár“ to jest *grad*, tako da bi dakle imalo reći ime: Ratni grad ili grad rata. Ovo tumačenje, prem nezgrapno, bijaše u svoje vrieme uvaženo, jer pisahu do najnovijega vremena „Bellovar.“

Drugi nagadjaju, da ime polazi od magjarskoga „Béla“ i „vár“ pa vele jedni, da ga je dobilo mjesto od kralja Bele IV. te da znači: Belingrad a drugi opet da je starovao ovdje neki „Béla“.

Treći dokazivao, da je ime izkvareno od „Bjelovo“ pa da treba zato pisati „Bjelovar.“ I ovo treće, prem od svega najvaljanije, nije jošte dokazano. Stvar će po svoj prilici biti mnogo jednostavnija. Rieč „var“ stara je slovjenska a reći će neku vrst zemlje. Seljaci oko Klanjca u Zagorju nazivlju i dan danas uzvišen hrbat biele pješćane s ilovačom izmiešane zemlje „belovarom“, pa vele, da sade kukuruze na belovarih, to jest na uzvišenik mjestih.

Naš Belovar odgovara tomu imenu i položajem i vršću tla. -Belovara ima više. Jedan je selce blizu Mihovljana u županiji varaždinskoj, drugi marof, treći i četvrti selce u županiji zagrebačkoj. Već je to što ih više ima dokazom, da ime nije izkvareno od Bjelovo, niti postalo od Bele ili Bellum i var. Svejedno pako jest pišeš li ga Belovar ili Bjelovar, narod bo zove ga obojim načinom.

Kako ob imenu tako tvrde i ob osnutku i starosti mjesta mnogi što šta: jedni, da je sasvim mlado mjesto, drugi, da je bio ovdje star grad. Nu treba lučiti nazov „mjesto“ od nazova „grad“, jer je dvoje. Belovar je mlad grad ali mjesto starije, nego što obično misle. Ima ih, koji drže, da je sve na okolo bila šuma i močvara, da je zatim zapovjedila carica Marija Terezija, da zidju kuće pa da su se izkrčile gušte, izsušile močvare, pa sagradile kuće kao što šumske glive poniknu iza kiše. Tako, da se rek bi nenadano stvorio Belovar. Razjasniti ćemo u kratko stariju povjest grada, u koliko je za sada moguće. Počam od godine 1526. i sljedećih biesnjahu opetovani ratovi po predielih medju Savom i Dravom. Pučanstva bje sve više nestalo a neki krajevi oskudievahu narodom tako, da su ih napokon ustupili prebjeglicam bosanskim uz uvjet, da će isti braniti zemlju, u koju se doseliše, od napadaja turskih. Ratujuć sa pristašami cara Ferdinanda proti Zapolji budu god. 1564. nagrađeni od cara tim, da ih je oprostio od svih daća, ali zato im valjalo neprestano vojniovati. Jedni dobivahu plaću, drugi pako nikakove nu vojevahu svojevolje te od njih postade tako zvana „milicija“. Nalazimo godine 1559. prvim pukovnikom koprivničke krajine nekoga Ivana Denkovića. Istu miliciju nalazimo i u sljedećih stoljećih.

Okolo god. 1717. jošte imahu naselnici medju Savom i Dravom pa i u predjelih okolo današnjega Belovara nadošavši iz turskih krajeva tako zvanu miliciju to jest svoje vojnike izsred naroda svoje volje novačene, na obranu ili proti Turkom, ili proti razbojnikom ter inim lopovom, koji življahu od otimačine. Milicija bijaše razdijeljena u čete ili, kako ih zвахu, haramije a ovimi zapoviedahu kapetani i vojvode. Odievahu se svi sami a više sela imaše čardak. Tako nazivahu ili kulu ili utvrdjenu sgradu, koja bijaše podignuta u ime straže nad predjelom. To je bilo vrlo nužno, pošto su sela jošte polovicom 18. stoljeća u varaždinskom generalatu, dakle u pukovniji križevačkoj i gjurgjevačkoj bila malena: 4, 5, do 10 kuća. Belovar bijaše takovim čardakom, u njem kapetan i vojvoda na obranu grabežljivaca i otimača iz okolice Severinske, koji doiažahu djecu i ženske zarobljavati i prodavati ih u Tursku, prem je smrtna kazna bila odredjena onomu, koji samo obći sa Turci. Kapetane i vojvode birahu si kako okolo godine 1630. i sljedećih sve haramije same do godine 1737. kada je carski vojvoda Hildburghausen, uredjujuć varaždinski generalat, uki-

nuo taj običaj i naredio da zapovjednici i husari imadu plaću dobivati a da se tim ne samo predusretne globi, što ju zapovjednici vršise u narodu nego i onemogući opor krajišnika, koji su se često znali pogadjati za cieniu prije nego što će poći proti neprijatelju i znali imati pretjerane zahtjeve glede svojih prava.

Godine 1747. za vlade carice Marije Terezije bude zaključeno, da se varaždinska krajina ima lučiti u dvie posebne pukovnije, u gjurgjevačku i u križevačku. Zaključak bude medjutim izvršćen tek god. 1749. ter se od te godine broji postanak obijuh pukovnija, jer su iste godine i medje njihove utanačene. Središte pukovnija bijaše jednoj u Križevcih a drugoj u Gjurgjevcu. U to je vrieme bio Belovar neznatno mjestance od nekoliko kuća, koje sastajahu na današnjem sajmištu uz zagrebačku cestu. Ondje bijaše i stražarnica, na mjestu, gdje je sada Quinčeva kuća. Godine 1752., tako nam svjedoči star popis svih u gjurgjevačkoj pukovnji nalazećih se sgrada što ga nadjosmo u mjerničkom uredu podžupanije, bilo je to mjestance cestami spojeno sa inim svietom. Po započetoj god. 1752. a nastavljenoj god. 1755. konskripciji stanovništva i njegova posjeda bude 1755. Belovar odabran štopnim mjestom gjurgjevačke i križevačke pukovnije. Po predlogu maršala dozvoli carica mjernike, koji će izmjeriti i zabilježiti sela, šume, rieke, briegove i. t. d. i tim olahkotiti razdiobu pukovnija u bataljune i kumpanije, naznačiti u središtu pukovnija za štopne a u kumpanijah za ostale častnike najsgodnija mjesta za stanove. Posjednici zemljišta, koji ga ustupiše dobiše odštetu a za gradnju stanova dozvoliše robotu, drva iz erarnih šuma i. novaca za majstorska djela. Osnova grada Belovaru bje sastavljena nu nešto drugačije, nego što je poslie izvedena i gradnja vojnih kuća odpoče po svoj prilici god. 1756. Bijahu većinom nizke i drvene a na broju malo njih. Zabilježio nam je suvremenjak Ivan Josipović, župnik križevački, da se je god. 1757. preselilo nešto častnika iz Križevaca u Belovar teškim srcem, jer ondje osim vojarna i častničkih kuća privatnih nije bilo. Razumije se naravno, da ih u gradu, nije bilo, jer su privatni stanovi bili vani na sajmištu.

Najstarija osnova, što ju poznajemo, potiče iz god. 1765. te nam pokazuje Belovar, gdje je obhvanat niskim bedemom, kojemu je zviedolika podoba. Od ove se osnove razlikuje ona od godine 1785., gdje je bedem oblika četverouglasta. Bijahu u njem četvora ulaza:

jedan, gdje su trgovine Omčikusa i Šrankovića, drugi kod šetališta, gdje je kuća Kolesarićeva, treći na mjestu, gdje je stan podpukovnika plem. Tarbuka a četvrti ondje, gdje su preko puta trgovine Weissove dvie erarne kuće, častnički stanovi. Tamo se nalazila i stražarna. Bedem se pružao današnjom vrtinom, sajmenskom ulicom uz promenadu pa sajmištem.

Starija osnova od god. 1765. svjedoči, da je bilo nešto manje, nu pravilno zasnovanih ulicah. U toj osnovi dolazi već rimokatol. crkva. Dobiše pako otcu piariste dozvolu crkvu i školu graditi. 12. kolovoza god. 1755. pošto bjehu preuzeli samostan Marču. (*)

Štop je pukovnije gjurgjevačke bio izprva u Varaždinu. Pošto je zatim početkom god. 1750. premješten odanle u Koprivnicu, četvrte godine kašnje: 1. studenoga 1754. iz Koprivnice u Gjurgjevac, bude napokon god. 1758. grad Belovar zaista središte obijuh pukovnija, dočim se je čeoničtvo njihovo ovdje nastanilo. Zanimati će nas svakako, ako čujemo, kako da su nam tadanji zemljaci, vojnici sve god. 1760. izgledali. Nošahu dug prsluk, zelene čohu sa rukavi, dva velika žepa i 18 pučeta, na rukavih crljene okrajke. Taj prsluk, kamizol nazvan, dosizao je do blizu koljena. Crljene hlače im bijahu uzke a gajtani na njih razne boje, da se razpoznadu pukovnije. Oko god. 1749. nošahu klobuk, pošlje kapu iz crne pusti (Filz), spreda sa mjedenim krilcem (Schirm). Na tjemenu bilo toj kapi uvršten mjeden križ, u njem grba s koje visio gajtan. Oko vrata ovijahu snop vunelih vrpca, što ga s preda mjedenom, crvenom kožom obloženom, kopčom skapčahu. Za hladnije vrieme imahu izprva biel, poslie pako zelen gunjac sa 6 pari gajtana crvene vune, navratak bijaše gunjcu crljen kao na rukavih kamizola. Podčastnici nošahu kapute, pod njimi kamizol i hlače finijega sukna. Krilce ili štitić na kapi bio ljepši i gladji kao što i puceta a gajtani na gunjcih iz crvene devine dlake. Remenje bijaše bielo, na sabljah balčak mjeden. Husari varaždinskih obijuh pukovnija imahu zelene dolmane žutimi gajtani, crljenu kabanicu, žuto remenje, čako, i koješta, što dalje nespominjemo. O-

(*) Samostan Marča potiče iz druge polovice 15. stoljeća a vide mu se tragovi na otočiću medju Česmom, Glogovnicom i Lonjom.

pravu, remenje i sablju morao svaki si sam nabavljati, pušku i ostale potrebe za vojsku dobivao od države.

Godine 1759. obstajala u Belovaru već latinska škola Piarista u vojničkoj nekoj sgradi. Učitelji se za prvi mah zadovoljavahu kojimi god prostorijami. Tako je na primjer u Klokovju bila škola smještena u šupu a plaća učitelja do 8 forintih mjesečno. Nu ljudi volije plaćati učitelje živežem. Život bo nebijaše skup. Jošte godine 1775. bijaše 2. travnja u Belovaru određeno za funt govedine 3 novčića, za funt tuste teletine 3 novč., za funt slabije 2 novč., za funt janjetinje 2 novč., za funt volovskoga mesa 3 denara i. t. d.

Kuća tada u Belovaru još uvijek malo bijaše. Znamo bo iz pozdanih popisa bivšega graditeljnoga ureda, da je većina vojničkih sgrada dogradjena počam tek od godine 1764., 1765., 1766., 1768. (potonje godine sadanja katol. crkva pa sadanja župa i dječeačka učiona što bijahu samostan Piarista) pa sve do 1835. 1839. i dalje. Ima starih častnika. koji se dobro siećaju, da su istom oko god. 1812. gornje spratove sa današnje častničke menaže i pukovnijskoga stana porušili i novo zidali, jer su spratovi bili od pruća pleteni. Još do god. 1831. bila na mjestu, gdje je sada magistrat, posve nizka kućica a magistrat u kući, koja je sada gostiona k „angjelu“.

Godine 1785. nalazimo u Belovaru tvornicu svilene robe na mjestu, gdje je sada pod gostionom Purgarovom husarska kasarna, na briežuljku pako kod križa na zagrebačkoj cesti mlin vetrenjača i stan krvnikov sa vješali, žalostan znak tadanjega vremena. Druga su vješala nad Mlinovcem kašnje zidana. Rekosmo jur gore, da je u Belovaru bilo izprva gradjanskih kuća samo izvan grada. God. 1766 ima ih već 16 unutar bedema. Gradjanstva bijaše: 36 Njemaca, 45 Hrvata; medju njimi katolika 50, a pravoslavnih 31, dakle svega 81 glava. Dvie godine kašnje bilo gradjanskih kuća 19 ali već 209 glava gradjanstva medju njimi Niemaca 124, Hrvata 85, katolika 158 a grčko-iztočnih 51. Svi bijahu slobodni od plaćauja poreza nu zato imahu ili služiti kao drugi krajišnici kod vojništva ili se morahu odkupiti novcem. Godine 1770. bilo gradjana 257 i to: 140 Niemaca, 117 Hrvata, 206 katol., 51 grč. izt. i 39 gradjanskih kuća.

Godinu je za godinom broj kuća rasao a uz ostalo se i školstvo razvijalo. Pukovnik križevački Mallordi zasnova ne samo pučku učionu, nego i geometrijsku školu kod Piarista, gdje se učilo osim la-

tinskoga jezika i mjerstvo, mehanika, graditeljstvo, zemljopis i gospodarstvo. U toj je školi bilo god. 1775. već 90 učenika.

Sliedeće godine utemeljiše djevojačku učionu. Znatan to bijaše napredak za vrieme od 40 minulih godina, jer još god. 1736. bijaše u varaždinskih pukovnijah *častnika*, koji su slabo ili nimalo znali pisati i čitati.

Godišnji i nedjelni sajmovi što su Belovaru od tolike važnosti, dozvoljeni su poveljom prejasne carice M. Terezije od dne 26. veljače 1772. U toj se povelji zove Belovar slobodnom vojničkom zadrugom (Freie Militärcomunität).

Upravu grada rukovodilo je već od vremena, kako se više gradjanstva u gradu nastanilo poglavarstvo gradsko. Načelnikom bijaše izprva koji gradjanin, poslie obično častnik a viečnici gradjani. Previšnje ručno pismo carsko od dne 19. augusta 1869. izluči Belovar iz sveze ostale vojničke krajine, te imade postati središtem po malo nastajuće istoimene županije. Od te dobe prestade vojnička uprava i dopane posve ruka poglavarstva a grad postade previšnjom odlukom od dne 5. kolovoza 1874. slobodnim kraljevskim gradom.

Za vječnu uspomenu utemelji grad zakladu Mažuranićevu iznosom od 1000 for. za čestite mladiće, koji se posvjećuju naukom na sveučilištu u Zagrebu.

Židovi, kojim je po razvojačenju varaždinskih pukovnija bio dozvoljen pristup u ove krajeve, utemeljiše brigom i trudom knjižara J. Fleischmanna svoju bogoštovnu obćinu 23. veljače 1877. te si sagradiše i hram. Zasluga ide Fleischmanna, koji je sve dosele predstojnikom iste bogoštovne obćine.

Valja nam priznati, da je Belovar zadnjih godina napredovao, a nadati se je, da će grad stazom napredka i dalje poći, prem mu položaj nije dao niti rieke niti inih pogodnosti, koje bi ga uvrstile u broj trgovačkih gradova.

Pod konac ovoga maloga sastavka evo popisa svih načelnika gradskih, župnika i pukovnika, u koliko nam je pošlo za rukom saznati za potonje. Imena su povadjena djeloma iz spisa u gradskoj registraturi, djeloma pako dobrotom prijatelja, koji nam bijahu na ruku: Poinence imam zahvaliti se g. Andr. Radanoviću gr. načelniku, gosp. profes. Hohnjecu gg. c. kr. kapetanom Sekuliću i Vargi, g. Vj. Homotariću kateheti, gos. Jiroušeku mjerniku, gosp. majoru Matiću i

kapetanu Žužiću, gos. tajniku Winkleru, gosp. proti Štekoviću, gos. Piceku i drugim.

Načelnici :

1. god. 1774. do 1776. Ivan Mihail Austrecht
2. „ 1776. „ 1790. nije jasno, tko da je bio ali od god. 1785. zabilježen je Obermüller kao sindik.
3. „ 1790. Laszlo.
4. „ 1799. do 1806. Fr. Obermüller.
5. „ 1806. „ 1812. kapetan Janić.
6. „ 1812. Zenker.
7. „ 1813. do 1817. Ofner.
8. „ 1817. „ 1822 konjanički kapetan Linzer.
9. „ 1822. „ 1830 kapetan Chredar.
10. „ 1830. „ 1835. konjanički kapetan Kármán.
11. „ 1835. „ 1843. neki kapetan Fr. Krauss ili Strauß (podpis mu je teško pročitati)
12. „ 1843. „ 1848. major Luka Habianec.
13. „ 1848. neki Gustav plem. Buk(ović?) ili Buckh? (ime nejasno)
14. „ 1849. do 1853. brigadir plem. Rebraća.
15. „ 1853. „ 1860. major Baičeta.
16. „ 1860. „ 1863. major Rebraća.
17. „ 1863. „ 1864. podpukovnik Halla.
18. „ 1865. „ 1871. major Turković.
19. „ 1871. „ 1881. Cuvaj.
20. „ 1881. „ sada Andrija Radanović, c. k. kapetan u miru, ujedno i narodni zastupnik u saboru hrvat.

Pukovnici varažd. gjurgjevačke pukovnije br. 6.:

puk. Karlo plem. Wysy	prije	1800	do	$\frac{20}{11}$	1800	postao	generalom.
„ Josip Marquis de Belecaredy	od	$\frac{15}{1}$	1801	„	$\frac{1}{3}$	1804	premješten ličanom.
„ Sam. Benjamin pl. Herrmann	„	$\frac{1}{3}$	1804	„	$\frac{26}{7}$	1807	postao zapovjed. arad. tvrdjave bijaše od Novembra 1805 do $\frac{24}{3}$ 1826. zarobljen.
„ Andreas plem. Rudiczky	„	$\frac{27}{7}$	1807	„	$\frac{16}{7}$	1812	postao generalom.
„ Eugen grof Haugowitz	„	$\frac{16}{9}$	1812	„	$\frac{7}{8}$	1813	„ „
„ Cirilus plem. Rodich	„	$\frac{1}{9}$	1813	„	$\frac{20}{4}$	1816	umirovljen

„ Wilhelm plem. Gruber	od $\frac{20}{4}$ 1816	do $\frac{26}{6}$ 1829	generalom postao.
„ August vitez Tursky	„ $\frac{12}{9}$ 1829	„ $\frac{23}{7}$ 1830	premješten ogulincem
„ Jöh. Alex. Cheval. pl. Maina	„ $\frac{23}{7}$ 1830	„ $\frac{4}{5}$ 1835	postao generalom
„ Luka plem. Medin	„ $\frac{29}{5}$ 1835	„ $\frac{6}{5}$ 1838	„ „
„ Alex. plem. Petresz	„ $\frac{2}{7}$ 1838	„ $\frac{1}{12}$ 1843	umirovljen
„ Nik. Philippovich pl. Philipsb.	„ $\frac{1}{10}$ 1843	„ $\frac{20}{6}$ 1848	generalom postao
„ Philip plem. Reiche	„ $\frac{13}{11}$ 1848	„ $\frac{16}{11}$ 1849	umirovljen
„ Ivan Wolfgang Tizma	„ $\frac{2}{12}$ 1849	„ $\frac{21}{4}$ 1850	umro
„ Josip Resnićek	„ $\frac{5}{5}$ 1850	„ $\frac{5}{7}$ 1850	premješten ka 53. pješačkoj pukovniji
„ Hermann Ramp	„ $\frac{6}{7}$ 1850	„ $\frac{2}{9}$ 1852	umirovljen
„ Ignaz Csivich plem. Rohr	„ $\frac{17}{8}$ 1852	„ $\frac{18}{4}$ 1859	postao generalom
„ Daniel Ljuboević	„ $\frac{30}{4}$ 1859	„ $\frac{20}{12}$ 1862	premješten k ogulin.
„ Emanuel Knežević	„ $\frac{20}{12}$ 1862	„ $\frac{1}{3}$ 1865	umirovljen
„ Leopold plem. Dossen	„ $\frac{1}{3}$ 1865	„ $\frac{22}{5}$ 1868	premješten k otočan.

podpukovnik Ivan Vasilio od $\frac{1}{7}$ zatim kao pukovnik od $\frac{1}{11}$ 1868 do $\frac{1}{10}$ 1871
onda umirovljen.

Pukovnici varažd. križevačke pukovnije br. 5.:

puk. Anton plem. Brentano		do $\frac{10}{10}$ 1785	premij. general. štopu
„ Samuel plem. Koblöss	od $\frac{10}{10}$ 1785	„ $\frac{26}{2}$ 1793	umirovljen
„ Ivan barun Hiller	„ $\frac{1}{4}$ 1793	} „ 1800.	
„ Petar barun Knessevich	„ „ „		
„ Karlo plem. Kissich	„ 1800	do 1806.	
„ Franjo plem. Siegenfeld	„ 1806	„ 1809.	
„ Theodor plem. Russo	„ 1809	„ 1812.	
„ Ignjaz barun Csivich	„ 1812	„ $\frac{26}{4}$ 1813	premij. general. štopu
„ Andrija Benczek	„ $\frac{10}{5}$ 1813	do $\frac{1}{5}$ 1815	„ banać. br. 12.
„ Fortenat Kotczy	„ $\frac{1}{5}$ 1815	„ $\frac{15}{9}$ 1819	umirovljen.
„ Ivan barun Marvetić	„ $\frac{30}{8}$ 1819	„ $\frac{1}{5}$ 1830	umirovljen.
„ Ivan vitez Spinette	„ $\frac{1}{5}$ 1830	„ $\frac{26}{7}$ 1835	premij. general. štopu
„ Fr. Hermani pl. Heldenberg	„ $\frac{3}{9}$ 1835	„ $\frac{1}{10}$ 1837	umirovljen
„ J. b. Hiller d' Batyin et Perk.	„ $\frac{1}{10}$ 1837	„ 1845	
„ Aug. barun Stillfried-Radenitz	„ 1845	„ $\frac{1}{2}$ 1849	zatim premješten ge- neral. štopu
„ Stjepan plem. Mihić	„ $\frac{6}{4}$ 1849	„ $\frac{16}{11}$ 1850	dto.
„ Michael Gjurić	„ $\frac{23}{12}$ 1850	„ $\frac{10}{12}$ 1852	umro.
„ J. Phillippović pl. Philipsberg	„ $\frac{1}{12}$ 1852	„ $\frac{18}{4}$ 1859	postao generalom
„ Maximilian Pessić	„ $\frac{30}{4}$ 1859	„ $\frac{27}{5}$ 1860	premješten k otočan.
„ Karlo plem. Rebraća	„ $\frac{27}{5}$ 1860	„ $\frac{5}{8}$ 1862	umro

podpukovnik Josip Mitesser plem. Dervent od $\frac{16}{9}$ 1862 i kao pukovnik od $\frac{14}{6}$
1863 do $\frac{1}{10}$ 1864 zatim umirovljen.

puk. Prokop Adler od $\frac{1}{12}$ 1864 „ $\frac{1}{10}$ 1871 zatim kao titeljski
generalmajor umir.

Župnici katolički:

1. Hubertus Diviss, prior Piarista od god. 1772—1790.
2. Josip Šimunović 1791. (upravitelj 3 mjeseca)
3. Andrija Kukec, župnik 1791.
4. Mato Mičković upravitelj 1801. od svibnja do kolovoza.
5. Josip Golubić župnik od kolovoza 1801. do 1808.
6. Marko Pozder od veljače 1808. do listop. 1808.
7. Pavao Zvornik od listop. 1808. do listop. 1842.
8. Ivan Samuel medju to upravitelj $^{14}/_{10}$ 1842 — $^{17}/_{6}$ 1843.
9. Petar Šatvar župnik $^{18}/_{6}$ 1843. — $^{3}/_{8}$ 1846.
10. Ivan Samuel $^{3}/_{8}$ 1846. — $^{31}/_{1}$ 1847.
11. Mathia Thonhauser $^{31}/_{1}$ 1847 — $^{3}/_{7}$ 1856.
12. Josip Gabaj upravitelj do siečnja 1857.
13. Jakob Petek $^{1}/_{1}$ 1857 — $^{18}/_{8}$ 1871.
14. Eduard Mrak $^{18}/_{8}$ 1871 — $^{30}/_{9}$ 1872. upravitelj.
15. Matej Cimerman župnik $^{30}/_{9}$ 1872 — $^{5}/_{12}$ 1874.
16. Žiga Ferkić, upravitelj od $^{5}/_{12}$ 1874 — $^{15}/_{10}$ 1876.
17. Ignjat Katkić župnik $^{15}/_{10}$ 1876 — $^{19}/_{6}$ 1880.
18. Vjek. Miljan upravitelj $^{20}/_{6}$ 1880 — $^{15}/_{10}$ 1880.
19. Gjuro Štengel od $^{15}/_{10}$ 1880 do danas.

U Belovaru postojala je izprva oko god. 1760. tako zvana garnizonska kapela u jednoj erarskoj zgradi za 10 kućah pravoslavnih. Crkvena blagajna imala je do 1386. for. imetka.

Godine 1783. dozvoljena gradnja današnje parohijalne crkve posebnim odpisom i odpočeta 1784. a dovršena 1791. te je crkva 16. listopada 1792. god. po preosvešt. vladici pakračkom Kirilu Živkoviću osvećena.

Prvi proto i paroh bio je Toma Rajčević, koji je iz V. Sredicah prešao u Belovar do god. 1790. Drugi Jovan Rajčević od 1790—1817.

Treći Vasilije Rajčević od 1817—1859.

Četvrti Mihailo Bojčetić od 1859—1870. Od tog doba Jovo Šteković

Ernest Kramberger.

